

LINDBLOM, EDEL

**Berättelser ur lifvet i skärgården :
fosterländsk läsning för ungdomen och
folket : svenskt original**

Stockholm : Skandia
1892 ;

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

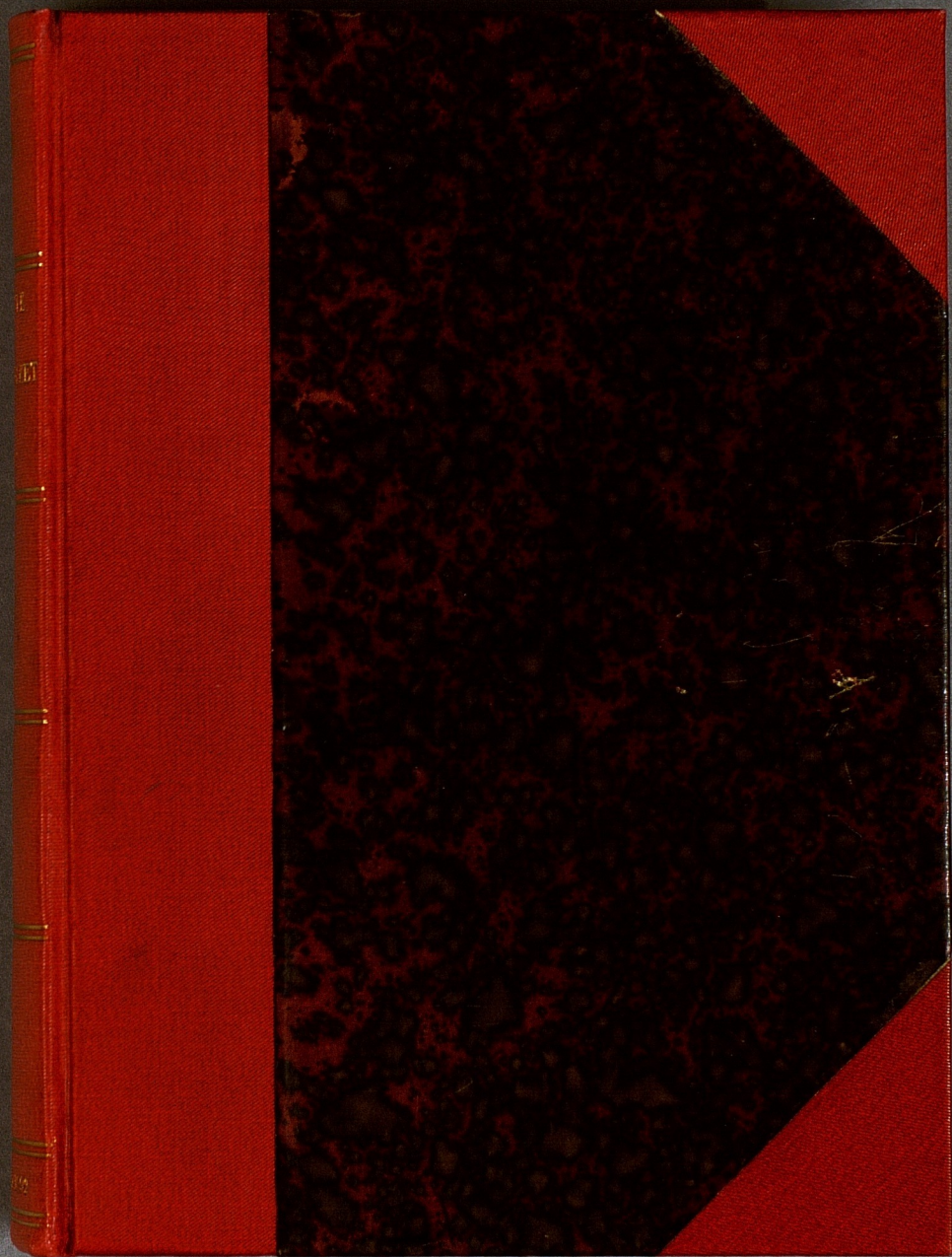
- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

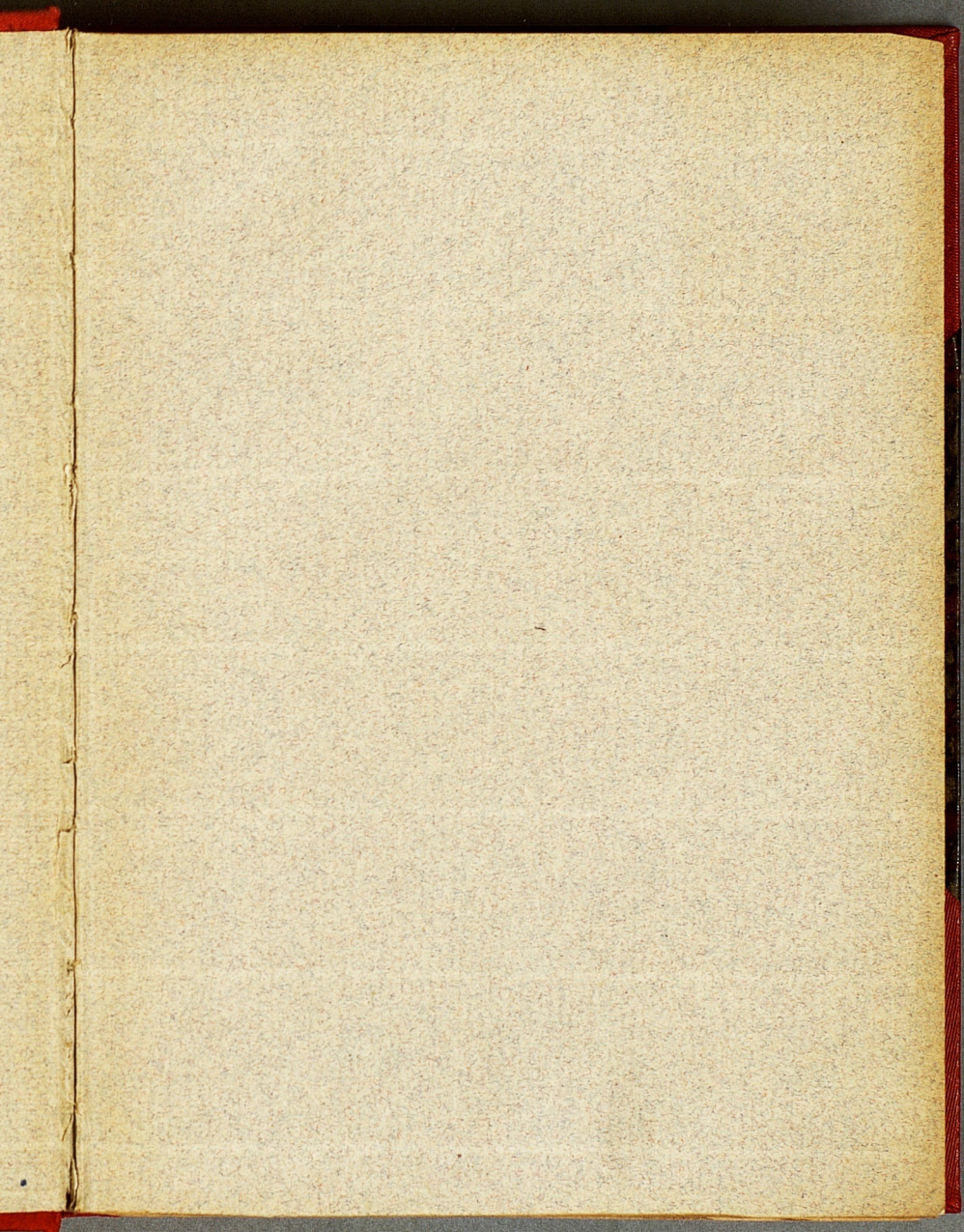
- <http://search.books2ebooks.eu/>

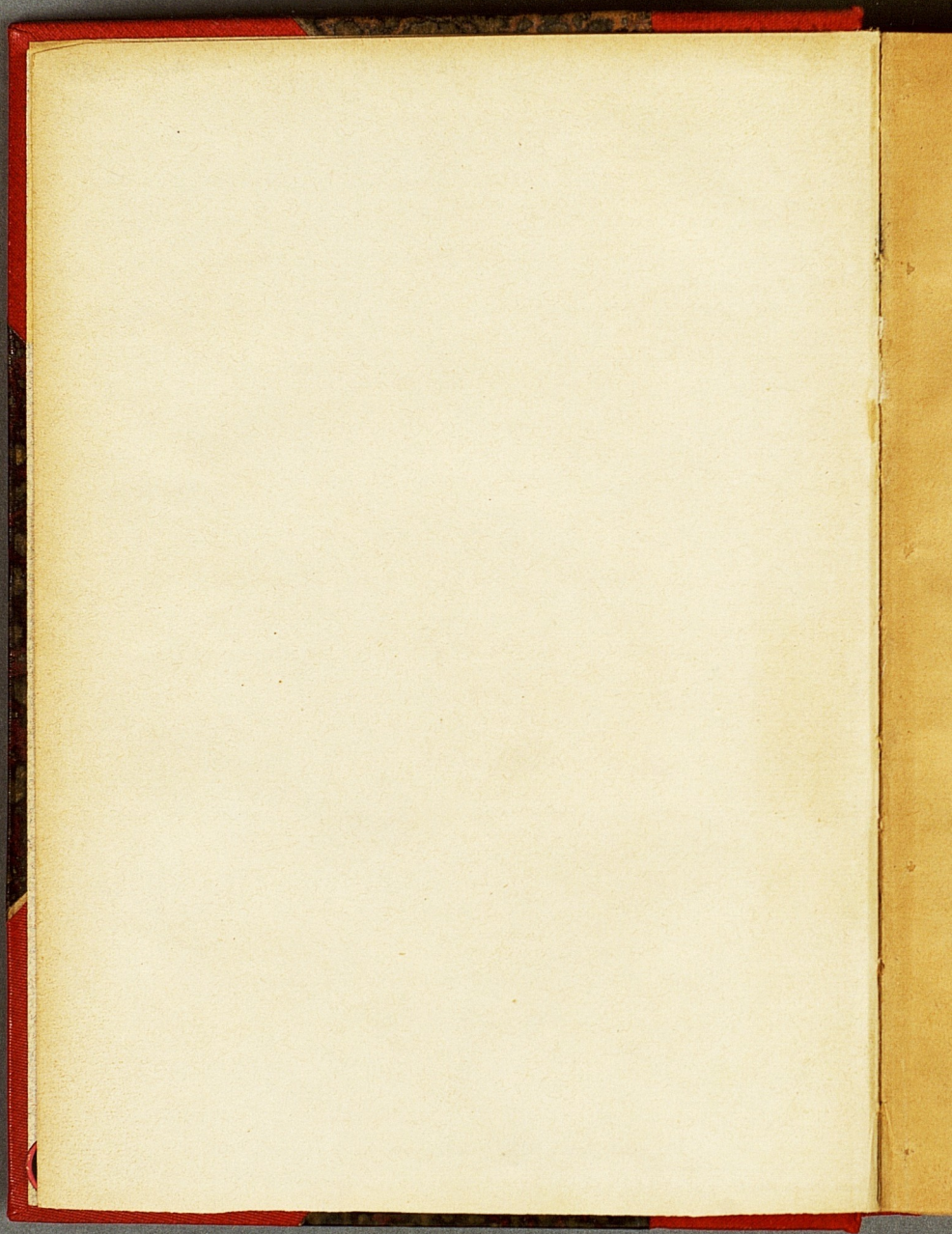

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

*Roman
Saml*

[Bibliotek för svenskt folk. Årg. 2: 8.]

8

BERÄTTELSE
UR
LIFVET I SKÄRGÅRDEN

AF
EDEL LINDBLOM

FOSTERLÄNSK LÄSNING
FÖR
UNGDOMEN OCH FOLKET

SVENSKT ORIGINAL

STOCKHOLM
SKANDIAS BOKFÖRLAG
LUNTMAKAREGATAN 36

STOCKHOLM
SKANDIAS BOKFÖRLAG
1892.

Tysta qval.

En vacker och strålande morgon under högsommaren 1880, satt jag på försätet i en vanlig skärgårds-eka, hvilken gungade på Ingaröfjärdens blå böljor. Ekan förde loggert-segel, hvilka bredde ut sig likt ett par svanvingar, och för en frisk vestlig vind dansade hon så lätt öfver fjärden.

Ehuru det var tidigt på morgonen, rådde dock ett rörligt lif derute bland skären, och så långt min synkrets nådde ut åt fjärden skymtade hvita segel mellan de små, grönskande öarna.

Det var till största antalet fiskarebåtar, men en och annan lustbåt syntes äfven pröfva sina vingars styrka öfver den blånande fjärden, under det mjuka, melodiska toner dallrande följde vattnets yta.

Det var nästan med vemod jag lät mina blickar öfverfara den rörliga tafian jag hade framför mig, och jag tänkte på, hur snart dessa nu så skalkande böljor skulle komma att brusa i vildt raseri mot dessa samma stränder, hvilka nu i sin sommarfägring tjuste mitt öga.

Då man blott under sommaren lärt känna naturen mellan dessa ömsom skogbeklädda, ömsom kala klippor, skall man väl knappast kunna ana dess hastiga vexlingar; men för mig, som är född och fostrad midt i dess sköte och sett min barndom förflyta derute mellan klipporna,

egde naturen ingen hemlighet. Jag hade så ofta från de höga, gråa fjällen skådat fjärdarna i uppror, då höstens stormar med sina svarta vingar rörde upp deras djup. Jag hade hört de väldiga vågornas brus mot klippornas nakna barm. Då syntes intet segel på den skummande ban och inga andra toner än stormens, smekte mitt öra.

Men jag hade också sett de vackra fjärdarna klädda i vinterns skrud, med böljor fjättrade under ett glittrande täcke af is och snö. Den var skön äfven denna tafsa och storslagen på sitt sätt, ehuru jag fann den oändligt dystert och ödslig.

Jag hade bestämdt mig för en längre färd utåt de yttre skären, hvilka då ännu voro mig obekanta, och det var därför som jag så tidigt på morgonen befann mig ute på fjärden.

Det var min mening att genom denna segeltur komma i tillfälle att studera lifvet bland öboarne, och möjligen bland dem finna stoff till några små skildringar ur deras lefnadsförhållanden under den mödosamma kampen för tillvaron bland de vilda, ödsliga skären.

Jag var likväl långt ifrån att ana det en så tragisk verklighetsbild, skulle möta mig bland de kala klippor jag blott som ett töcken i fjerran kunde skönja.

Många vindar hafva svept sina vingar kring skärgårdens stränder sedan den dag, då jag första gången satte min fot på Vingelsö, men ännu står den syn, som då mötte mitt öga, lifigt för min själ, och sent skall jag glömma det mäktiga intryck, den gjorde på mitt hjerta.

Den ljumma och friska vinden hade gynnat min färd, och för flera timmar sedan hade jag och mitt sällskap lemnat Ingaröfjärden bakom oss. Vi kunde icke ens skönja dess skogbeklädda stränder i fjerran. Hela hafsbandet låg framför oss i sin oändliga skönhet.

Det var första gången jag med andra blickar än inbillningens, skådade hafvet och aldrig förr hade min egen litenhet förefallit mig så försvinnande som nu. Hur ändlös föreföll mig ej detta stora vatten och dock hur begränsad var icke min synkrets.

Jag nästan bäfvade vid tanken på vår lilla bräckliga farkost, som gungade upp och ned på dyningarna, hvilka rullade in mellan skären, men vinden hade nästan upphört och sakta gled vi förbi en hel rad af små kala klippor, hvilka voro nästan blankpolerade af Östersjöns vågor.

Vingslö var en bland de yttersta öarna i hafsbandet, men vi hunno ändå fram, medan aftonsolen utsände sina sista strålar, hvilka föllo på den lilla grå fiskarestugan, som låg inkilad mellan tvänne klippor.

Ön egde en betydlig höjd och mot hafvet tycktes de jättelika klippmassorna nästan hänga öfver djupet. Jag förestälde mig, hvilket bedöfvande då vågorna skulle förorsaka, då stormen jagade in dem i detta Ginungagap.

Med en känsla af trygghet satte jag min fot på stranden, der en äldre man, hvars anletsdrag voro fårade, måhända mera af möda än af år, kom oss till mötes, beredd att bjuda oss gästfrihet samt taga hand om vår båt.

Då detta var utträttadt, vände han sitt väderbitna, godmodiga ansigte emot oss, och jag hade nu tillfälle att närmare granska den gamle fiskaren.

Han var klädd i en tröja af skinn, och på de snöhvita lockarna bar han en så kallad sydvest, ett slags hufvudbonad förfärdigad af oljeduk, som fiskare oftast pläga begagna.

Icke blott fiskaren utan äfven hans hustru kom oss till mötes på stranden och visade oss en välvilja, som är utmärkande för skärgårdens befolkning. Det var väl icke

ofta några främlingar besökte deras aflägsna ö, och jag förestälde mig att vår ankomst för dem var en oväntad händelse, som icke var ovälkommen i deras ensamhet. De enkla, fiärdlösa människorna gjorde på mig ett godt intryck, och jag kunde ej förhindra den suck, som stal sig upp ur mitt bröst, vid tanken på de fordringar jag stälde på lifvet, då jag såg, hur förnöjda de voro med den ringa lott, som kommit dem till del.

Jag dröjde icke länge qvar hos mitt sällskap, som var ifrigt sysselsatt med att göra det så beqvämt som möjligt åt sig för den stundande natten i fiskarens lilla stuga. Ön föreföll mig allt för romantisk för att jag skulle kunna dröja med att taga den i närmare betraktande.

Jag följde stranden så långt jag kunde. Der växte några få löfträd i skydd mellan klipporna, men de föra ett tynande lif, medan barrträden bättre tycktes fördraga vindarnas härjningar och det salta vattenskummet, som stormen jagade upp öfver klipporna.

Jag kände mig helt melankolisk till sinnet, då jag befann mig ensam och min blick höjdes mot den jätteklippa, som tornade upp sig framför mig. Der och hvar sköt en dvergtall upp ur någon djupare remna i klippan, som gifvit fäste för hennes fot, medan de knotiga grenarna sträckte sig öfver djupet, liksom hade de velat skydda några små, marbuskar, hvilka tycktes färdiga att lossna från sitt knappa fäste.

Under det jag stod och gjorde mina reflexioner öfver denna lek af naturen, hörde jag plötsligt en djup och bittert klagande stämma ljuda ofvanifrån öfver mitt hufvud.

Jag blickade upp i den riktning hvarifrån ljudet hörts och till min häpnad varseblef jag en qvinlig varelse sittande på ett öfver hafvet högt utskjutande klippsprång.

Hon var helt ofullständigt klädd i en drägt af tunnt urblekt tyg, hvilken lät konturerna af en späd, till ytterlighet mager kropp tydligt framträda.

Jag kunde icke riktigt urskilja dragen i hennes ansigte, ty hon hade det vändt mot hafvet, men jag såg en ovanligt regelbunden profil och ett par delvist blottade skuldror, hvilka blifvit brynta af solen, och öfver hvilka ringlade sig en massa ovårdade, men i den mest underbara guldfärg skimrande lockar.

Hur hon kommit upp på detta höga klippusprång, var mig en gåta, ty mina blickar kunde icke urskilja någon stig och uppför den nästan lodräta klippväggen, var det väl otänkbart, att hon kunnat praktisera sig.

Solen hade redan sjunkit ned bakom skären i vester, men hela fästet tycktes glöda, och från de röda flammorna spred sig ett underbart praktfullt färgskimmer öfver hafvet i den stilla sommarqvällen.

Naturens rika färgspel halkade likväl nu helt flyktigt förbi mitt öga, ty tanken upptogs af den underliga varelsen, som satt deruppe; min blick kunde icke lemna henne och en pressande tyngd lade sig öfver mitt bröst, då jag hörde de suckar, hvilka fulla af klagan vittnade om de qual, som härjat hennes lif.

Jag vet icke, hur länge jag hade förblifvit sittande vid klippans fot, försjunken i mina betraktelser, då fiskarens hustru störde mig i dessa.

Hon såg på mig, och jag läste sorg i hennes blick, en hopplös sorg, och likväl hade hon för en stund sedan visat mig ett fryntligt ansigte.

Men jag aktade henne icke mindre därför, ty jag anade att blott en långvarig sorg förmått henne att i djupet af sitt hjerta gömma densamma, för att ej göra andras lif bittert.

”Återigen *tysta qual*,” tänkte jag.

”Hon är min dotter,” sade gumman; ”mitt enda barn.”

Hon torkade bort en tår från sitt öga och sände en blick full af kärlek och smärta till den späda gestalten, deruppe, och liksom för att antyda det ej allt var klart inom det hufvud, hvilket just nu aftecknade sig i aftonens sista flamma, lade hon handen på sin egen panna.

Jag förstod den gamla och respekterade en känsla, hvilken ej i ord ville finna ett uttryck. Jag spårade i detta fårade ansigte ett lidande, icke mindre djupt därför att det låg fördolt i ett af försakelse och armod hårdadt bröst.

Jag bad den gamla, att berätta mig den händelse, hvilken haft så sorgliga följder för hennes dotter.

Och medan flickan ännu dröjde qvar på klippan dit ingen annan än hon förstod att praktisera sig upp, berättade gumman mig den händelse, som för alltid släckt förståndets ljus i den unga flickans själ.

För icke mer än åtta år tillbaka i tiden hade Clara varit en glad och blomstrande flicka om aderton vårar.

Hon var född å Vingelsö, och der hade hennes barn-dom förflutit i ensamhet, om än ej alltid så lugnt, ty stormen skakade ofta sin vida mantel öfver Vingelsö nakna klippor, och hafvets böljor rullade med sitt bedöfvande larm mot stränderna, så att det hvita skummet yrde högt öfver stugans låga tak.

Men dervid var Clara van, hon visste icke af något annat och stormen förfärade henne ej, ty det var hans röst som sjungit hennes vaggvisa, under det mor spann sin hampa eller ”bodde” näten vid skenet af brasan under de kulna höstqvällarna.

Hon kände icke till något annat än den ö, på hvilken hon var född och från hvars högsta klippspetsar hon

tagit världen i betraktande utan att kunna upptäcka något annat än himmel och vatten, hvilket i fjerran tycktes flyta samman, samt en krans af öar, lika kala och ödsliga som Vingelsö.

Och så hade hon vuxit vid sidan af en fosterbroder, hvars namn var Erik. Det hederliga fiskarefolket hade upptagit denne gosse, hvilken de en stormig höstdag funnit nedkrupen under försätet på en vinddrifven båt långt ute vid hafskanten.

Den lille gossen, som då blott var sju år, hade berättat för sin räddare, den hederlige Jones, att både far och mor försvunnit i djupet, och dervid började tårarna att på nytt perla utför den lilles kinder.

"Så vare då Gud mitt vittne, att jag och min hustru skola blifva dig i faders och moders ställe," sade gamle Jones rörd och lyfte den föräldralöse upp i sin famn; "så länge jag eger en beta bröd, skall jag dela den mellan min dotter och dig."

Och nu fick den lilla fyraåriga Clara en lekkamrat, som lärde henne klättra uppför klippornas branter.

Men åren gingo.

Erik kunde snart följa sin fosterfader ut till hafs för att fiska eller skjuta fogel.

Nu blef de högsta klippspetsarna Claras favoritplatser och från dem flögo hennes blickar spanande ut mot hafvet för att uppfånga den första skymten af fiskarbåtarna då dessa vände mot hemmet.

Af Erik blef en hurtig skärgårdsyngling, och de tjugotvå åren gifvo en manlig prägel åt hans friska, solbrända ansigte.

Clara var nitton år, en fager strandblomma, och ur barndomsminnenas alltid friska grönska spirade upp en skön planta, hvilken hastigt slog rot i bådass hjertan.

En medfödd känsla af naturlig blyghet spred sin rodnad öfver flickans kinder, då hon mötte ynglingens blickar, hvilka icke kunde dölja den hos honom inneboende glöden.

Med glädje såg gamle Jones, att de ungas känslor möttes och förenades till ett fast och oslitligt band. Tiden och mödan hade brutit hans egna krafter, och åran hvilade icke mera så lätt i hans hand som förr, då stormen jagade det hvita skummet kring skären. Han önskade ingenting högre än att ännu närmare förbinda sig med den så kär blifne fostersonen, hvilken han ville gifva allt det han egde, till och med sitt barn. Den unge mannen skulle i kraftfull hand taga näringsomsorgen; hans ädla hjerta kände den gamle väl och han hyste fullt förtroende för honom.

Men sommaren hade varit ovanligt ogynsam för skär-gårdsboarne, fisket mycket kient och med oro emotsågs den annalkande vintern. Hösten var stormig, men de stackars öboarne hade ingen annan råd än att begifva sig ut, hur stor faran än syntes. Det lilla, som ännu möjligen var att förtjena, var ju för dem så nödvändigt. Snart skulle vintern med fullt allvar göra sitt inträde och tilltäppa deras enda inkomstkälla.

Erik hade varit uttröttlig och "legat i," men en en-vis otur tycktes förfölja honom och ointetgöra frukten af all hans strövan. Gamle Jones blef bekymrad, då han såg, hur molös Erik hvarje dag återvände från det misslyckade fisket.

"Låt ej de första motgångarne nedslå ditt mod, min gosse," tröstade honom den gamle fiskaren; "det blir nog bättre till våren. Gud ske lof, gamle Jones är ej så på bar backe, att nöden står för dörren, om än fisket miss-

lyckas för en sommar," och han klappade sin fosterson på axeln.

Men Erik svarade icke, det syntes väl, att han kämpade mot de tårar, som med våld ville pressa sig fram mellan hans ögonlock.

Den gamle fiskaren låtsade ej gifva akt härpå. Han kände väl, hur djupt det gick den stolte ynglingen till sinnet, men han tänkte att han skulle låta trösta sig, då Clara med sina vänliga blickar kom honom till mötes i stugan.

Och Clara såg, att den älskade led djupt af den första motgången. Hon förstod, att han kände det tungt att icke kunna fylla bristen i näringsomsorgen, som han åtagit sig, och det var nära att också hon låtit sina tårar flöda, då hon såg, hur sorgsen han var.

"Du har mig, Erik," sade hon och menade, att det skulle trösta honom. Hon hade också icke kunnat finna mera tröstande ord än dessa. Han egde henne, och detta gaf honom nytt mod.

"Ja, du är min, Clara," sade han och tryckte henne intill sitt bröst.

Men en dag såg Jones, att Erik rustade sig för en längre färd ut åt skären. Den gamle spejade mot hafvet och skakade sitt åldriga hufvud. Det tycktes, som om han ej mycket litade på den stillhet, hvilken under några dagar varit rådande.

"Vi få svårt väder, Erik," sade han varnande.

"Friskt, men icke svårt," svarade Erik, äfven han blickande ut åt hafs.

"Stormfogeln framme i dag morgon."

"Jag såg honom ett ögonblick vid de yttre skären, men det har intet att betyda. Fisken lär ha stigit och jag tänkte "passa'n" vid Storöarna," svarade Erik,

"Vid dina år skulle icke heller jag hafva aktat stormfogelns varning; men många år hafva gifvit mig erfarenhet. Ser du icke, att Claras tårdränkta ansigte skymtar fram bakom rutan deruppe?"

Erik såg upp mot stugan och nickade, men han gjorde ingen min, som antydde, att han ändrat sitt beslut.

En timme senare syntes Erik i sin båt segla ut mellan skären, och från toppen af den höga, grå klippan på Vingelsö följde honom Claras blickar, så länge hon kunde skönja en skymt af hans hvita segel.

Under natten bröt en storm ut; den mest förfärliga storm, som i mannaminne hade rasat öfver skärgården, och öfver Vingelsö kastade Östersjöns väldiga vågor sitt hvita skum, och larmet under de öfver hafvet utskjutande klippstyckena var nästan bedöfvande.

Men ute på hällen stod Clara, utan att akta på stormen, hvars svarta vinge kring svepte hennes späda gestalt. Hon kände icke att hafsbjörjornas salta skum yrde omkring henne och genomdränkte hennes kläder. Hon kände icke, att kölden skakade hennes lemmar, eller att vattnet strömmade ned öfver hennes axlar. I vild förtviflan vred hon sina händer, men intet ljud kom öfver hennes hvita, hårdt sammantryckta läppar.

"Kom in, mitt stackars barn," bad den gamle Jones, men förgäfves var hans bön, den halkade ohörd förbi Claras öron.

Då tog han henne i sina armar och bar henne med mildt våld in i stugan, och hans röst sökte ingjuta hopp i hennes själ.

"Erik har icke kunnat hinna de yttre skären och helt säkert har han haft känning af den annalkande stormen, långt innan den hann fram till oss. Tro mig mitt

barn, han har säkert sökt sig en säker hamn. Då stormen afstannar skall han vända åter till dig.”

Så talade gubben för att lugna sitt barn, men föga hoppades han sjelf det han sade. Han visste mer än väl, hur långt ut Erik kunnat hinna med den vind han haft, då han begaf sig från hemmet, och gubben visste äfven att Storöarna, om han upphunnit dem före stormens utbrott, blott gäfvo föga skydd mot en natt sådan som denna.

Clara svarade icke, ehuru hon försökt att lyssna till faderns tröstande ord. För hennes inre syn upprullade inbillningen de mest skräckfulla tafvor: hon såg sin älskade Erik kämpande mot hafvets vilda böljor midt ibland de förfärligaste bränningar, till dess han omsider uppslukades af dem.

”O, att jag hade fått följa honom!” suckade hon.

Att sömnen denna natt flydde gamle Jones stuga, faller af sig sjelf. Hur vore det möjligt att få en enda blund i ögonen under en natt, då stormen med sitt vildaste raseri kringsveper skären.

Under hela tre dagar fortfor stormen att rasa, och gubben Jones hade redan efter den första upphört att söka lugna eller trösta sin dotter med ett hopp, som han visste vara falskt.

Det fanns intet hopp mera, det insåg den gamle skär-gårdsbon, och hvartill skulle det väl då tjena att längre söka uppehålla det hos dottern. Ovisshetens qual vore tusende gånger svårare att lida, än den mest sorgliga visshet, att Erik aldrig mera skulle återvända.

Han gick fram till sin dotter, men då han upplyfte hennes sänkta hufvud och blickade in i hennes ansigte, steg han förfärad tillbaka och bleknade.

Den arma, olyckliga varelsen hade icke förmått att bära tre dagars spännande själsångest. Ett stilla vanvett

blickade gubben till mötes från hennes förr så klara ögon, hvilka aldrig mera skulle stråla af sjäslifvets eld; men gamle Jones böjde undergifvet sitt hufvud, oakadt den olycka, som timat, fylde hans hjerta med tysta qual.

Han lät icke höra någon klagan, men vid åsynen af hustruns sorg, var han för några ögonblick nära att förlora fattningen. Han hemtade sig dock snart och yttrade:

"Det är jämmer å färde, men kraften att bära sorgen kommer ofvan ifrån. Torka bort tårarna, mor, och lät oss ta ett fast tag. Det är af nöden, för hennes skull."

Han sträckte ut handen mot dottern, och den staccars hustrun förstod honom, suckade och teg.

Åren gingo. På Vingelsö herskade en dyster⁷enslighet. Gamle Jones skötte fisket ensam, ehuru det numera icke kunde bedrifvas med den forna kraften. Gubben måste vara försigtig, ty hans lif var dyrbart nog för de båda värnlösa qvinnorna, som berodde uteslutande af honom. Erik hade aldrig återkommit från sin fisketur, men några spillror af hans båt hade man funnit ilanddrifna på skären vid Storöarna. Jones hade känt igen den, och hans fostersons öde var ej längre obekant.

Clara fortfor ännu att vara försänkt i ett stilla vainsinne, ur hvilket hon ingen enda gång hade vaknat upp sedan de der förskräckliga stormdagarna. Under åtta långa år hade ingen hört henne yttra ett enda ord, men från höjden af Vingelsö klippor, dit hon hvarje dag begaf sig för att spana ut åt hafvet efter sin älskades farkost, kunde man höra hennes djupa suckar, hvilka nogsamt vittnade om hennes tysta qual.

Att denna berättelse djupt rörde mig, behöfver jag väl knappast säga, och med den åldriga modern fälde jag en tår öfver den arma varelsens oblida öde.

Gumman omtalade äfven att hennes dotter under de ljusa vårnätterna icke lemnade sin plats deruppe på klippan, och att inga böner förmådde locka henne ned.

"Man skulle nästan tro henne vara döf," tillade hon; "så orörlig sitter hon deruppe utan att gifva ett tecken att hon hört de röster, som så vänligt kallar henne vid namn."

Jag bad den gamla att icke längre försaka den hvila, af hvilken hon tycktes var i så stort behof, och hon aflägsnade sig efter att ännu en gång hafva tillsändt den olyckliga dottern en tårskynd blick.

Men jag dröjde qvar derute i den stilla sommarnatten. Jag kände ingen trötthet, och hela mitt intresse var fästadt vid den stackars vansinniga, som ännu efter åtta år väntade sin älskade.

Vid midnatt såg jag henne resa sig upp och med en stengets skicklighet klättra utför den branta klippväggen.

Jag satt orörlig, och medan hon, utan att gifva akt på mig, helt sakta gled förbi den plats, der jag satt hade jag tillfälle att närmare gifva akt på hennes ansigte, hvars drag jag tydligt kunde urskilja trots det halfdunkel, som rådde, och jag förvånades öfver den regelbundna finhet, som utmärkte dem.

Hennes ögon voro ovanligt stora och mörka, men det var själslifvets eld som saknades i dem; dock kunde man se, att hon en gång måste hafva varit en förtjusande skärgårdsflicka.

En blyg och oskuldsfull strandblomma, tänkte jag då jag såg henne följa stranden der hon böjde sig ned för att samla dessa älsklingar i en kal och vild natur, och jag undrade mycket, hvad hon skulle göra med de blommor hon plockade.

Hon aflägsnade sig så långt, att jag inte kunde se henne, men efter ett par timmar kom hon åter, och då såg jag att hon af strandblommorna hade bundit en krans och dermed prydt sitt guldkimrande hår.

Hon inbillade sig måhända, att hon prydt sig med sin brudkrona.

Då jag följande dag lemnade Vingelsö satt Clara uppe på sin höga klippa, bärande på sitt hufvud den krans, hon bundit, troget väntande sin brudgum, och mina blickar följde henne, ända tills hon försvann i den täta morgondimman.

Fem år senare gjorde jag åter en resa ut åt de yttre skären, och att jag dervid ej försummade att besöka Vingelsö var helt naturligt.

Redan på långt håll spanade jag efter den klippa, på hvilken jag vid mitt första besök sett Clara sitta, men då de gråa klippspetsarna kommo inom synhåll, fann jag, att hon icke längre satt deruppe.

Jag erfor en sällsam känsla, då jag för andra gången satte min fot på Vingelsö.

Gamle Jones och hans hustru lefde ännu och välkomnade mig hjertligt, men dottern fans ej mer.

Med tacksamhetens tårar riktade gumman sin blick mot himlen, då jag frågade efter Clara.

Gud hade ändtligen förlöstat den arma och låtit henne förenas med den älskade i ett högre och renare lif.

Främlingens graf.

Förbi ömsom kala, ömsom med en sparsam grönska beklädda öar gled den lilla segelbåten allt längre ut bland skären. En sakta sommarvind fylde seglen jemt så mycket som behöfdes för att föra båten framåt, på det lätt krusade vattnet.

På så sätt hade vi färdats hela dagen, men då det led mot aftonen, hade vi dock lyckats upphinna en af skärgårdens större öar, på hvars grönskande strand vi varseblefvo tornspiran af ett helt litet kapell, som låg inbäddadt bland löfrika björkar.

Vi beslöto att landa här, der sjelfva naturen hade bildat en säker hamn mot hafvets alla stormar, och der en leende natur smekte ögat, sedan det tröttat sig med att betraktat en rad af kala klippor och ödsliga skär, der sjöfoglarne valt sina hviloplatser och der de trodde sig säkra för förföljelser.

Så snart vi funnit ett välvilligt fiskarfolk, benäget att åt oss upplåta ett rum för den tid vi önskade stanna på ön, begaf jag mig ut på en fotvandring i trakten.

Mitt första besök gälde det lilla kapellet, hvars tornspira jag från sjön sett sticka upp öfver löfträdens kronor.

Den lilla träkyrkan, hvilken i arkitektur ingalunda saknade smak, var uppförd på en kulle, och på dennas sluttning var kyrkogården omgärdad med ett svart staket.

Jag hade följt stranden fram till den vackra, af unga björkar bevoxna kullen och, som grinden var oläst, öppnade jag den och gick in på kyrkogården, under hvars gräsbevoxna kullar skärgårdens bortgångna generationer sofver den sista sömnen, vaggade till ro af de böljor, hvilka rullade mot stranden.

Jag förestälde mig, att det måste vara med en inre tillfredsställelse, dessa raska människor, hvilka födda och uppfostrade på sina öar, mellan hafssvall och bränningar, som af vanan hade blifvit dem kära, tänkte på den graf, hvilken en gång skulle komma att innesluta deras trötta ben, så nära de för dem dyrbara böljor, ur hvilka de hemtat sin näring.

Med en känsla af högtidligt allvar lät jag min blick öfverfara dessa sida vid sida liggande grafkullar och dervid tänkte jag att säkert mången skifterik lefnad här funnit sin ände, och att ämne till mer än en romantisk skildring gömdes under dessa gröna kullar.

Det var blott få grafvar, som voro prydda med vårdar. Det var tydligt nog, att de efterlevande icke haft tillgångar nog för att med dyrbara minnesstoder pryda sina bortgångna käras hvilorum. Ett och annat träkors vittnade dock om den goda viljan och mer än en törnbuske, tycktes också vilja beteckna att den, som under kullen funnit vilan, haft att trampa en törnbeströdd stig genom lifvet.

Medan jag försänkt i betraktelser framgick mellan grafvarna kom jag slutligen till en rund kulle, på hvars topp höjde sig ett svart kors af jern, och hvilket kringflätades af en murgröna.

Jag vet icke, hur det kom sig, att jag genast erfor ett underbart intresse för denna afsides belägna graf, men det föreföll mig som om den, öfver hvilken man upprest

det svarta jernkorset, genomgått de märkligaste öden, innan han fann sin graf långt borta i den aflägsna skärgården.

Jag hade likväl ingen aning om hvem det var, som sof derunder. Intet namn' stod på korset, men då jag böjde undan murgrönans blad kunde jag i aftnens solens belysning läsa den af tidens hand nästan utplånade grafskriften.

Främlingens graf stod det på den särdeles vackra granitstenen, som uppbar korset, och denna inskrift gaf mig ingen ledning, men var deremot egnad att ännu mera öka det intresse, jag fattat. Den innebar något hemlighetsfullt, något mystiskt, som jag gerna hade velat utforska.

Under det att jag funderade på sättet att tränga in i denna hemlighet, som omgafs af dödens skugga, satte jag mig ned i gräset vid grafkullens fot och jag hade svårt att slita min blick från den mystiska inskriptionen, då en skugga helt plötsligt föll öfver grafven.

Nästan häpen vände jag mig om mot det håll, hvarifrån skuggan kom, men jag lugnade mig snart då jag såg att ett var ett menskligt väsende, som kom gången utför mot den plats, der jag satt.

Det var en till åren kommen qvinna, hvars regelbundna drag tidens hand dock ej förmått att utplåna eller förstöra. Man kunde ännu, ehuru tärda och affallna hennes anletsdrag än voro, spåra en skönhet den icke ens åldern förmått att helt och hållet förjaga. Redan den första blick, jag fästade på hennes ansigte, öfvertygade mig om, att hon en gång besutit en ovanlig skönhet.

Hon var klädd, med en tarflighet, som nära nog gränsade till armod; men det var dock något i hennes sätt att ordna sin dräkt, som vittnade om andra förhål-

landen än de närvarande. Hennes rörelser voro äfven mera lediga än förhållandet var med skärgårdens qvinnor i allmänhet, och hela hennes hållning för öfrigt öfvertygade mig om, att hon sett bättre dagar.

Jag steg upp och helsade artigt den för mig främmande gamla qvinnan. Hon å sin sida besvarade väl min helsning, men tycktes för öfrigt dock ej vidare taga någon notis om mig; hon begynte att ordna murgrönans rankor, hvilka hon lindade omkring korset, men jag fann dock, att min närvaro besvärade henne.

Jag drog mig därför tillbaka, ehuru jag gerna hade velat utforska, i hvad förhållande den gamla stått till honom, främlingen, som hvilade under den runda kullen, men det var något hos henne, som tillbakahöll hvarje närgången fråga.

Hon satte sig en stund att hvila vid korsets fot, och jag skall aldrig glömma, hur full af djupt vemod den blick var, som hon höjde mot den nedgående aftonsolen.

Jag företog en ny vandring öfver den lilla kyrkogården, men min blick följde dock förstulet den gamla qvinnan! Jag var angelägen att studera hennes uttrycksfulla ansigte, i hvilket jag läste sorg och genomgångna lidanden.

O, hvad jag gerna hade velat närma mig henne, men vördnaden höll mig aflägsnad; i mina ögon var den slitna dräkt, hon bar, blott en förklädnad, och jag kände, att jag icke kunde fråga henne så, som man frågade andra af skärgårdens innebyggare.

Hon dröjde icke länge på kyrkogården, men det föreföll mig som om min närvaro hade påskyndat hennes korta besök.

Min blick följde henne i det längsta, men då hon försvunnit bakom kullen återvände jag till mitt väntande sällskap.

Men följande dag var jag uppe med solen, och just som hennes gyllene klot steg upp vid havvets bryn stod jag vid den lilla grinden, som förde till kapellets kyrkogård.

En fullkomlig stillhet rådde i naturen, men från trädens kronor uppstämde foglarne sina tonrika sånger.

Jag behöfver väl knappast tillägga, att mitt tidiga besök gälde främlingens graf.

Här satt jag åter försunken i tankar, hvilka gjorde mig helt melankolisk till sinnet, men plötsligt hörde jag en stämma, svag, men väljudande bakom mig:

”Hvad söker ni här?”

Jag vände mig om och stod ansigte mot ansigte med den gamla qvinnan, som föregående afton besökt den graf, hvilken så mäktigt fångslade mitt intresse.

Svarslös stod jag framför henne. Hon hade frågat hvad jag sökte här, men jag vågade icke säga henne, att jag sökte stoff till mina skildringar ur skärgårdslifvet, och att jag var öfvertygad om, att jag skulle finna sådant här.

”Förlåt mig,” sade jag och mötte förfärad hennes forskande blickar; ”denna graf, ensam och åtskild från de öfriga, har fångslat mitt intresse i hög grad. Den har äfven stämt min själ högtidlig och fört mig till allvarliga betraktelser af lifvet.”

Hon betraktade mig en stund under tystnad, men då jag med lugn uthärdade den granskning, hon lät mig genomgå, nickade hon betydelsefullt, och hennes blickar antogo ett nästan vemodigt uttryck.

”Ni har läst vårdens inskription,” sade hon; ”men den har icke lemnat er annan upplysning, än att det är en främling, som har funnit sin graf. Ni är en svärnerska, liksom jag varit i mina unga år, och ni har fun-

nit denna plats, såväl som främligens graf, kringväfd med romantikens skimmer. Har jag icke rätt.”

Jag böjde mitt hufvud till ett stumt medgifvande. Jag kunde icke annat, ty hon hade rätt, och om jag än icke var en svärnerska, ty dertill besatt jag en allt för stor portion af prosa, så var jag dock allt för mycket benägen att skapa en hel rad af de mest romantiska händelser, hvars ändpunkt var denna ensliga graf, för att kunna bestrida hennes påstående.

”Jag visste det,” sade hon med ett egendomligt leende; ”och jag undrar ej derpå. Ack, vid edra år var jag äfven benägen att se allt genom romantikens skimrande synglas, men, ty värr, antager lifvet ett helt annat uttryck med åren. Dess nakenhet framträder mera tydligt, då man blir gammal.”

”Det förefaller mig dock, som om åren med er gjort ett undantag,” svarade jag med en beundrande blick på hennes intelligentas ansigte.

”Ingalunda, min unga vän,” svarade hon: ”det är länge sedan jag fick mina ögon öppna för tillvarons prosa. Dock nog härom; jag vill icke grumla er inbillning. Behåll era illusioner, ty det är lyckligt så länge de varar. Nå, jag gissar att ni redan sökt att af fiskarefolken få reda på, hvem den man i lifvet var, som hvilar under detta enkla kors?”

”Nej,” svarade jag med trygghet. Jag hade sedan föregående afton, då jag på kyrkogården funnit främlingens graf icke talat vid någon af strandboarna och följaktligen icke kunnat till dem framställa någon fråga.

”Inte? Nå, dermed har ni ingenting förlorat, ty den enda underrättelse de hade kunnat lemna er inskränker sig till blotta meddelandet, att han ensam kommit hit ut

för att dö och finna en graf, ty mera veta de icke. Men, inte sant, ni skulle gerna vilja lära känna hans öden?"

"Ack ja," svarade jag, och min blick mötte hennes, ty jag anade, att endast hon kunde för mig öppna det förgångnas förlåt och låta mig blicka in i det dunkel, som kringärdade denna ensamma graf.

"Följ mig då," sade hon; "min ringa hydda ligger icke långt härifrån. Jag skall berätta er en lefnadssaga. Den saknar verkligen icke romantik. Jag frågar icke efter, hvad bruk ni ämnar göra af den, ty jag vet det redan. Man har berättat mig att ni besökt våra öar för att samla stoff, och jag finner detta lofvärdt. Likväl vill jag göra ett förbehåll. Lägg icke ett känt namn under publikens ögon, ty sjelfva händelsen är upplysande nog för dem, som haft en mer eller mindre roll i den."

Förundrad och glad följde jag den gamla qvinnan, och jag trodde mig nu med säkerhet kunna säga, att hon var född och uppfostrad för en helt annan krets än den aflägsna skärgården hade att bjuda henne.

Hennes lilla hydda, som hon kallade den, låg vid stranden, så nära, att hafvets rullande vågor skulle hafva fört bort den om icke en klippa hade rest sitt skyddande värn framför den och hejdat de skummande böljorna.

Genom en låg dörr trädde man in under stugans torftäckta tak, men det var en behaglig anblick af ordning och snygghet, som mötte blicken, då man kom in i det lilla rummet. Gumman bade det ingalunda otrefligt, och det syntes att en mera förfinad smak gjorde sig gällande i anordningen af det tarfliga, för att icke säga bristfälliga bohaget.

Gumman sköt fram en brunmålad trästol och bad mig taga plats under förklaring, att jag väl ingalunda

kunde vänta mig, att i så ringa hyddor som skärgårdens finna mjuka och svällande divaner.

Jag skyndade att försäkra, det den tarfliga stolen behagade mig vida mera än den yppersta divan skulle hafva gjort. Det skulle sannerligen hafva stört mina illusioner, om jag funnit den i en så vild natur som den jag här ute väntat och funnit bland hafsbandets kala klippor.

"Ja, helt visst," svarade gumman och åter förmärkte jag det egendomliga leendet omkring hennes läppar; "dock händer det ibland, att ögat möter de mest bisarra kontraster. Hvad skulle ni till exempel säga, om jag sade er, att ni i min person, hvilken under många tiotal varit införlifvad med skärgårdens fiskarefolk, skulle kunna finna en lika så stor kontrast, som en purpurklädd divan skulle hafva åstadkommit i detta rum."

"Att jag funnit kontrasten," svarade jag; "det har inte behöfts ett så skarpt öga som mitt för att genomskåda er förklädnad. Redan innan ni besvarade min helsning vid främlingens graf, visste jag, att ni tillhörde en helt annan klass än den, bland hvilken ni för närvarande rör eder."

"Det är ingen förklädnad jag bär," svarade hon med ett leende, som jäfvade hennes påstående; "denna slitna dräkt är den enda jag eger."

"Men ni har dock en gång egt flera, derom är jag öfvertygad och om än omständigheter, dem jag inte känner, beröfvat er, hvad ni en gång egt och tvingat er att gömma er här ute bland klippor och skär, så har ni dock sett er ungdom försvinna på en mera bemärkt plats i samhället."

Ett moln drog öfver hennes formsköna panna, och jag märkte, att hon betvang en suck, som ville halka öfver hennes läppars rand. Hon hade lutat sitt hufvud

mot handen och de grå lockarna föllo ned öfver kinderna, hvilka nu voro vissna, men som en gång pryds af de friskaste rosor.

Slutligen lyfte hon upp sitt hufvud och såg på mig. Hennes ögon buro spår af tårar.

"Ni har ingalunda orätt," sade hon; den plats, der min tidigare ungdom förrann, var måhända alltför mycket bemärkt. Om ni inte känner, så har ni säkert mer än en gång haft tillfälle att höra, den gamla adliga ätten B. . . . , nämnas i såväl tryck som i det dagliga lifvet?"

Jag studsade och såg på henne nästan häpen. Hon hade nämnt ett namn, hvars glans sedan mer än ett århundrade tillbaka, täfstat med landets förnämsta, och hvilket ännu i våra dagar försvarar sin plats på samhällets höjder.

Hon såg på mig, och ett drag af oändlig bitterhet drog öfver hennes ansigte.

"Det låter otroligt, inte sant?" fortfor hon, och jag kunde icke betvifla hennes påstående. "Ja, det låter otroligt, men är icke desto mindre en verklighet. Jag kunde hvilken stund som helst bevisa mina lagliga anspråk på detta gamla, kända namn, om jag det ville. Mina stolta släktingar kunna dock sofva i ro, ty aldrig skall jag oroa dem, och aldrig skall verlden erfara det en ättling af familjen B. . . . , i armod slutat sina stormfulla dagar, ensam och öfvergifven bland skärgårdens ödsliga klippor."

Jag förstod henne och min stumma handtryckning öfvertygade henne om, att icke jag skulle missbruka det förtroende hon satte till min heder. Efter att några ögonblick hafva suttit tyst, försänkt i eftertanke, började hon sin skildring, hvilken jag med hennes egna ord vill lägga under läsarens ögon. Vi vilja derfor förflytta oss några tiotal tillbaka i tiden, och låta inbillningen föra oss till ett gammalt familjegods i södra Sverige.

En leende högsommarsol göt sina strålar öfver familjen B . . . s stamgods, det vackra och praktfullt bebyggda Lofors. Slottet var uppfördt på en kulle, icke långt från den klara insjön, i hvars vatten de tre tornen afspeglade sina spiror.

Det var tidigt på morgonen och i parken, der Arla strött ut sina kristallklara perlor öfver blommornas glänsande blad, hördes foglarna uppstämna sina lofsånger till dagens drott, som i öster åter lät se sitt väldiga majestät, och hvars lifgifvande nådestrålar på nytt berörde den nyvaknade jorden.

På slottet herskade djup tystnad; betjeningen så väl som det grefliga herrskapet låg ännu försänkta i ljuf slummer, till och med bandhunden lät sig ej störas af de strålar, dagen sände in i hans koja.

Det var ju också allt för tidigt. Junisolen hade ju nyss höjt sitt skimrande klot öfver horizontens rand, och den korta sommarnattens skuggor hade knappast hunnit lemna dalens djup.

Plötsligt öppnades ett fönster i slottets andra våning, gardinen lyftes försigtigt af en liten snöhvít hand och ett lockigt flickhufvud tittade fram.

Det drog sig dock snart tillbaka, men straxt derpå skötes glasörrarna till balkongen upp, och vi finna, att det lockiga flickhufvudet, som vi nyss sett i fönstret tillhör en högväxt, smärt gestalt, hvars alla rörelser äro fulla af ungdomligt behag.

Några ögonblick stod hon stilla på balkongen och insöp med vidgadt bröst den balsamiska doft, som från trädgården och den angränsande skogen strömmade henne till mötes.

Hennes blickar flögo äfven spanande nedåt parkens skuggrika lundar, men då hon ingen mensklig varelse

kunde upptäcka, tryckte hon handen mot sitt hjerta och steg beslutsamt utför trappan, hvilken från balkongen förde ned i trädgården.

Med högra handen uppsamlade hon det långa böljande släpet af sin svarta sammetsklädning, på det att detta icke skulle uppsuga daggen, som glänste på den friska gräsmattan, och dermed blottade hon ett par de allra nättaste fötter.

Från det stolt högburna hufvudet böljade ett matt guldkimrande hår i fria och naturliga lockar ned öfver skuldrorna, och morgonsolen kysste en panna hög, form-skön och hvit som alabaster.

Hon syntes lugn, nästan kall, men om man kom i tillfälle att blicka in i hennes mörka ögon, nästan häpnade man öfver den dolda glöd man der allt för tydligt kunde spana.

Hon var dotter till den högvälborne grefven på Lofors, hans enda dotter och hans stolthet.

Hennes namn var Gabriella och hon var endast sjutton år. Ung, rik, skön och af en högättad familj var det icke underligt att landets ädlingar täflade om hennes ynnest.

Men Gabriella hade ännu icke gifvit någon af sina beundrare företräde, hon mottog deras hyllning med kall likgiltighet. Hon syntes stolt och tillbakadragen, men det oaktadt var hon mycket bemärkt i stora världens sällskapskretsar.

Mer än ett lysande anbud hade gjorts henne, men Gabriella hade förklaradt att hon ännu på många år ingalunda hade lust att binda sig, friheten var henne kär och hon trifes så godt i sina föräldrars hus, hvilket hon icke ville utbyta mot något annat.

”Men så kan det icke alltid få fortfara,” hade grefve B. . . . svarat sin dotter; en gång måste du bestämma dig för att antaga ett af de många lysande anbud, som erbjudits. Jag skall ingalunda tillåta att min enda dotter förblifver ogift.”

”Men jag är ju ännu så ung,” invände dottern.

”Det är också därför jag hitintills låtit dig hafva din egen vilja, men du är nu sjutton år och man börjar redan att tala om din stolta kallsinnighet; mer än en ädel familj har känt sig förolämpad af den likgiltighet, hvarmed du afvisat deras söners frieri.”

Men med högburet hufvud hade Gabriella då förklarat, att hon icke det minsta frågade efter, hur nämnda familjer upptogo hennes afslag. Hon hade ju ingalunda gifvit deras söner någon uppmuntran utan tvärt om tydligt nog visat, att de ingenting haft att hoppas.

Detta dotterns handlingssätt ingaf föräldrarna allvar samma bekymmer för framtiden; de fruktade att dottern kunde begå betänkliga misstag, hvilka kunde skada familjens anseende. Hennes stolta sjelfständighet måste qväsas innan den växte dem alla öfver hufvudet, och grefve B. . . ., förklarade en dag för dottern, att det var hans bestämda vilja, att hon skulle välja en af de två unge ädlingar, tillhörande de bästa familjer, hvilka båda anhållit om hennes hand.

Gabriella hade ingenting svarat på denna bestämda förklaring; hon kände sin far och visste, att han, då han en gång föresatt sig något, äfven förstod att genomdrifva sin vilja.

Det var tanken härpå, som gjorde, att den sköna flickans blickar voro så fulla af vemod, då hon blickade mot morgonsolen, som majestätiskt höjde sig öfver skogens toppar.

Vi sade att det låg vemod i hennes blickar, men under detta vemod låg också en glöd, hvilken lätt kunde flamma upp till en vild och okuflig passion.

Då hon hunnit ned i parken drog hon ett djupt andedrag, och med tvekan blickade hon bort mot den ensliga allén ned mot sjön.

Men hennes tvekan var ej lång, den bröts vid åsynen af en ung man som kom henne till mötes på den fina sandgången.

Han var helt ung, knappast mer än tjugo år, hög och välväxt, med bildsköna drag och hans svarta lockiga hår pryddes af studentmössan.

Det gick en svag färgskiftning öfver Gabriellas kinder, och hon kastade en skygg blick omkring sig.

Men ingen syntes som kunde spionera på henne. Hon behöfde således icke rodna inför någon annan än honom, som hon beviljat detta möte.

Och vid tanken på, att han kunde tänka illa om henne, rodnade hon djupt samt sänkte sin blick mot jorden.

Hon stannade. Om det gällt hennes lif, så hade hon ej kunnat taga ett steg vidare för att möta honom.

Men han skyndade glad emot henne, och då hon hörde ljudet af hans milda, klangfulla stämma, fylde hennes hjerta af häfvan.

”Min Gabriella!”

Hon höjde sina sänkta ögonlock, men blicken från hans mörka ögon framkallade en ny glöd på hennes kinder.

Hon bekämpade dock sin djupa rörelse och räckte honom sin hand.

”Mycket har jag vågat, Edvind, då jag här och vid denna tid beviljat dig ett möte,” sade hon.

Han förde hennes hand till sina läppar och i hans blick låg en bön om tillgift.

"Förlåt mig, Gabriella," hviskade han; "men jag måste ännu en gång tala med dig om min gränslösa kärlek; jag måste ännu en gång från dina läppar höra försäkran, att jag är ditt allt och att du för min skull är villig att uppoffra namnets ära och rikedomens njutningar."

"Om det stode i min makt, så vet du väl hur villigt jag lemnade allt, vid hvilket jag från barndomen blifvit vand, namn, ära och rikedom. Hvad frågar jag efter allt detta? Men är jag väl fri, och kan jag handla efter egna önsknningar? Ack, vore det intet annat än försakelserna, som stode emellan oss, hur lätt skulle ej då allt vara öfvervunnet!"

Det låg bitterhet i hennes röst, då hon yttrade detta, en halft uttalad smärta den han gerna skulle hafva velat bespara henne. Han förde på nytt hennes hand till sina läppar och hviskade:

"Förlåt mig, Gabriella!"

Ack, ja, helt visst förlät hon honom, derom vittnade den varma blick, hon gaf honom. Han lade sin arm kring hennes lif och förde henne med sig in under trädens skuggiga hvalf, der ett litet säte, lagom stort för dem båda, stod under en väldig ek.

Och här satte hon sig vid hans sida, lutande sitt blonda huvud mot hans skuldra.

"Hvilka äro dina planer för framtiden, Edvin?" frågade hon.

Han svarade henne undvikande. Han ville icke säga henne, hur förtviflad han ansåg sin ställning, och att han sjelf icke hade stort hopp på framtiden.

Han var son till en af godsets arrendatorer, en fattig och ringa yngling, hvilken blott genom föräldrarnes ota-

liga försakelser sattes i tillfälle att erhålla akademisk bildning. Under ferierna vistades han i hemmet, men för att i någon mån sjelf kunna bidra till sitt underhåll hade han sökt anställning hos grefven på Lofors, och grefve B hade antagit honom till lärare under sommar-månaderna för sina båda söner, två raska gossar om tolf och femton år.

Det måste hafva varit en förunderlig magt, som legat förborgad i den unge männens ögon, eftersom den friskaste morgonrodnad alltid flammade så vackert upp på den sköna Gabriellas kinder då han nalkades henne. Hon egde intet vapen till sitt försvar då hans blick mötte hennes. Hennes stolthet var kufvad af den första kärleken, hvilken lik en varm solstråle bröt in i hennes hjertas unga vår.

Men det var inga hoppets blommor, som denna solstråle lockade fram i jungfruns bröst, om de än aldrig så sköna öppnade sina knoppar. Hon visste allt för väl att hon skulle komma att vattna dem med tårar; dock egde hon ej kraft att rycka dem upp ur sitt hjertas jordmån, de hade ögonblickligen slagit djupa rötter och skulle hafva smärtat allt för mycket om hon med ovarsam hand gripit om den fina stängeln.

Aldrig hade väl heller ett par så eldiga ögon strålat emot henne; det låg sanning och djup i dessa blickar, det var något, som hon icke funnit i de unge mäns ögon, hvilka vid hennes sida rörde sig, i den stora världens glänsande, men torra och förbrända festplatser.

Och nu hade hon glömt sig ända derhän att hon gick att möta honom i den tidiga morgonstunden. Han hade icke direkt begärt detta möte, men han hade talat så hänförande om naturens skönhet, då solen tände sin fackla

vid österns rand, och hur ojemförligt härligt det var att från parkens höjder bevittna solens uppgång.

Re'n brann det gyllne klotet på fästets klara skifva och purpurskyarne, hvilka allt mer och mer förbleknade i solstrålarnes ljusflod, spred ett återsken på Gabriellas fina kinder, då hon mötte blicken från ynglingens eldiga öga.

"Säg ingenting, Edvin," förmanade grefvedottern, och af blygsel sjönk hennes egen blick för det forskande uttrycket i hans.

"Hvarför tystnad, under de få ögonblick som tillhöra oss, Gabriella," hviskade han och med en hopplös lidelses hela flamma förde han den lilla mjuka handen till sina läppar.

"Emedan vi båda vandra på en vulkan, hvars hotfulla krater befinner sig helt nära våra fötter. Hör du inte redan det dofva mullrandet i dess förfärliga djup, Edvin?"

Rysande förde hon sitt sköna hufvud intill hans bröst och sökte der dölja sitt förvirrade ansigte.

Han slöt henne i sina armar och med en tröstande stämma, hvars kraftiga och välljudande klang återdallrade i hennes hjerta, sökte han ingifva henne mod.

"Var stark, min Gabriella, den sanna och verkliga kärleken skall slutligen vinna seger. Genom ärligt arbete skall jag tillkämpa mig en aktad ställning i lifvet och då skall jag vinna dig."

"Fåfångt, Edvin!" utbrast hon bittert och skakade sitt lockiga hufvud. "Om än snilletts gudaborna flamma kring din tinning flätade ärans friska lager och stälde dig högst på erkännandets tinnar, så skulle detta likväl inte föra dig närmare målet. Min far erkänner inga andra företräden än bördens och då ditt ärliga arbete inte kan

förskaffa dig den tomma glansen af ett gammalt högadligt namn, så gäller det i hans ögon platt intet."

"Intet," sade den unge mannen och ofrivilligt gled hans armar ned från hennes smärta lif, medan ett bittert, hånfult drag vanstälde hans välformade läppar; "om själens adel och arbetets ära skattas så lågt vid sidan af denna fåfångans nimbus, som ligger i en ärfd, tom glans, hur erbarmligt är då ej allt i denna sköna verld, som för våra blickar utbreder sin verkliga, sin äkta prakt? Ack, Gabriella, hvartill tjenar då all sträfvan, allt arbete för det stora, det ädla, då lönen blir så ringa? Under så förvända åsichter, måste ju allt försvinna, som ger ens tillvaro verkligt värde."

"I det stora allmänna försvinner inte äran af ett ädelt arbete, Edvin, om än den enskilde inte alltid skördar lönen," svarade hon och lade sorgsen sin hand på hans skuldra. "Det är, Gud ske lof, inte heller alla inom det stånd jag tillhör, som i likhet med min far, ringaktar den verkliga förtjensten, hur förvirrade begreppen än äro i vår tid inom det adliga ståndet. Jag har inte heller med mina ord velat förminska din ädla föresats, min Edvin, ehuru jag inte har samvete att underhålla dina sangviniska förhoppningar om att kunna vinna min fars samtycke till en förening mellan dig och mig. Han skall aldrig gifva sin dotter till brud åt en ofrälse man"

"Men då, då har jag intet mål för min sträfvan," utbrast den unge mannen och kastade sig förtviflad ned på det lilla sätet som stod i trädens skugga vid deras sida. "Det är blott du, som gifvit mitt lif ett mål, och slocknar hoppet om ditt egande i mitt hjerta, då må också detta usla lif slockna."

"Säg inte det, Edvin," sade hon med tårad blick och sorgsen, svag stämma; "jag älskar ju dig så högt,

så rent, så oegennyttigt och jag har gifvit dig en högtidlig försäkran att aldrig tillhöra någon annan. Är då inte minnet af vår sköna kärlek något att lefva för?"

"För dig är måhända detta minne nog, men inte för mig," svarade han bittert. "Ack, Gabriella," tillade han då han såg det moln som lägrade sig på hennes panna. "Du känner inte den dunkla vrån i en mans hjerta, du vet ej hur mycket mer fordrande han är än qvinnan, han är så olik henne till sin inre varelse och det kan ej vara annorlunda. Jag älskar dig med en kraft den du väl knappast mäktar fatta och jag kan ej tänka mig möjligheten af ett helt lif utan att åtminstone få se och stundligen tala med dig."

"Mannens hjerta skulle då inte vara mäktigt ett så stort offer, som att lefva för arbetets ära, om ej qvinnan han älskar blefve hans vinst?" sade hon och det låg likasom en förebråelse i hennes röst. "Ack, Edvin jag har bildat mig en långt högre tanke om dig; och, inte sant, det är blott i känslan af den första missträckningens sorg du nu har talat? Ett ädelt arbete skall i sig sjelf blifva en lön, värd nog att lefva för. Du skall egna hela din själs sträfvan, alla dina krafter för att blifva något stort och då ditt namn med ära nämnes, då vet du att mitt hjerta jublar deröfver. Säg, Edvin, har jag inte rätt?"

Åter berörde hon med lätt och smekande hand hans skuldra och böjde sig emot honom med en så djup och öm blick att han kände sig bedöfvad.

"Gabriella, du är mitt lif," suckade han; "kunde jag blott vara förvissad om att du inte en gång skall låta öfvertala dig att räcka en annan din hand. Men du är så skön, många skola täfla om att få ega dig och år skola ännu förflyta innan jag kan ställa mig i deras led. Det är endast tanken på att jag en dag skall kunna träda

fram för din far och fordra din hand, en rättvis lön för årslånga försakelser, för årslånga ädla sträfvanden, som uppehåller mitt mod och gifver mig kraft att arbeta.”

Hon drog en djup suck då hon hörde honom så tala. Hennes ord hade således ohörda halkat förbi hans öron, eller återkastade han dem, eftersom de icke harmonierade med hans egna förhoppningar?

”På min ståndaktighet kan du tryggt bygga,” sade hon slutligen; ”mig skall hvarken bön eller hot kunna förändra. Jag har ju en gång svurit att tillhöra antingen dig eller ingen, och jag bryter inte denna min ed.”

”Jag tror dig, min älskade,” jublade Edvin och ville på nytt draga henne intill sitt bröst, men med en åtbörd visade hon honom tillbaka.

Ett sakta prassel i småskogen bakom dem hade ådragit henne uppmärksamhet och hon tryckte ett finger mot sina läppar till tecken att han skulle vara tyst.

Edvin reste sig ögonblickligen upp och intog en vördnadsfull ställning framför grefvedottern.

”Man spionerar på mig, jag är alldeles säker derpå,” sade Gabriella; ”en aning säger mig äfven att detta vårt första möte äfven blir det sista. I så fall, farväl, Edvin, och var förvissad att jag under alla omständigheter förblifver min första kärlek trogen. Hvad du än må få höra, och det lär nog inte blifva ringa saker, så tro dock inte att jag glömt min ed, hvilken jag i denna stund förnyar med himlen till vittne.”

Hon reste sig upp; det låg ett högtidligt allvar i hennes röst. Det var icke svårt att se på henne, att hon var en af dessa karaktärer, hvilka hellre dö än att bryta sitt ord; men den olycklige älskaren, som stod der framför henne, som af fruktan ej vågade närma sina läppar

till den liljevita hand, hvilken slapp hängde ned öfver sammetsdräktens mjuka veck, han kunde icke lugnas.

"Och skall detta vara vårt afsked från hvarandra?"
hviskade han sakta, då hon med högburet hufvud, men med en blick full af djup och trofast kärlek, skred förbi honom, stolt som en drottning, hopsamlande släpet af sin klädning.

"Om det blir mig möjligt skall jag ännu en gång försöka att få träffa dig," sade hon sakta; "för att inte störta oss båda måste vi vara försigtiga. Var inte orolig," tillade hon, då hon såg den stumma smärtan uttala sig i hans blick.

Och så gick hon utan att en enda gång se sig om och Edvin qvarstod under trädet så länge han kunde se en skynt af den älskades gestalt.

Följande dag blef den unge mannen entledigad från sin befattning som informator på Lofors. Han kom icke mer i tillfälle att träffa Gabriella, ty grefve B reste kort tid derefter till utlandet och tog sin dotter med sig.

Tvänne år hade förflutit innan Gabriella återsåg fädernejorden.

Ingen enda gång under dessa två år hade hon hört något om Edvin och alla hennes hemliga spaningar, efter återkomsten till hemmet, för att finna hans spår voro fruktlösa.

Hans föräldrar hade måst lemna arrendegården under Lofors och ingen visste, till hvilken trakt de begifvit sig. Det enda Gabriella erfor om Edvin var att han för någon förseelse, diktad eller verklig, måst lemna universitetet.

Hon erfor äfven att ett falskt rykte varit i omlopp under hennes vistelse i utlandet, att hon der förlofvat sig med en rik och mycket framstående utländing och att det troddes, att hon icke vidare skulle komma åter till Lofors.

Hon förstod nu att äfven Edvin låtit sig förvilla af detta rykte.

I hufvudstaden dit grefven ofta förde sin sköna dotter, blef hon indragen i en hvirfvel af nöjen inom den stora världen, men intet kunde förströ henne eller skingra den sorg, hvaraf hon led.

Många och lysande voro de giftermålsanbud som gjordes henne, men Gabriella förklarade att hon ingalunda ämnade gifta sig.

Väl hade fadern försökt att göra sitt maktspråk gällande, men hos dottern mött ett sådant trots, att han insett sin vanmakt.

"Om jag tvingades att vid en mans sida träda ända fram till altaret, så skulle dock ingen makt på jorden kunna tvinga mig att der svara ja," hade hon sagt till fadern.

"Nå väl, så skall du ända till ditt lifs slut få lefva ensam," var faderns svar.

Ett bittert leende krusade Gabriellas sköna läppar.

"Bättre det än att lifvet igenom bära förbannelsen af ett olyckligt äktenskap," yttrade hon.

Och åren gingo, man hade redan vant sig att betrakta den stolta, sköna fröken B . . . , som celibat.

En dag, händelsen gjorde att grefven var borta då posten ankom, fann Gabriella ett bref adresserat till sig och en salig bäfvan uppfylde hennes hjerta, då hon igenkände Edvins handstil.

Men den stråle af lycka, som dervid göt sig öfver hennes kinder, förbyttes hastigt i sorg då hon erfor, att han, som hon skänkt sitt hjerta, befann sig långt ute i den ödsliga skärgården, sjuk, ja, döende.

Han bad i bevekande ordalag att ännu en gång få se henne.

Då grefven kom hem, föll Gabriella till sin fars fötter, bekände sin kärlek till den unge informatorn, och bad under tårar att få resa till den aflägsna trakt der han kämpade med döden.

Men grefven var obeveklig, ett hånskratt var allt hvad han hade till svar på dotterns romantiska skildring om sin kärlek och sina dolda lidanden.

Då reste sig Gabriella, sårad i djupet af sin själ, och allt det forna trotsset vaknade i förnyad styrka inom henne.

"Nå väl, min far," sade hon och kastade stolt sitt huvud tillbaka; "då skall jag uppsöka honom mot din vilja."

"Gör det, Gabriella, men vet att jag från den stunden inte mera eger någon dotter. Gabriella B . . . s namn skall inte mera finnas till, ty jag skall veta att utplåna detsamma."

Gabriellas kinder blefvo hvita som snö, men hennes beslut vacklade icke.

Följande dag fanns hon icke längre på Lofors.

I trakten spred sig den underrättelsen att grefve B . . . s dotter plötsligt hade återvändt till utlandet.

Halfåret hade dock icke förgått förr än ryktet förkunnat att hon dött i Bologna.

Grefve B . . . bar djup sorgdrägt, men aldrig mera hörde man hans läppar uttala dotterns namn.

Mender ute på det ödsliga skäret, midt ibland hafskum och brännningar, i en liten fiskarkoja låg främlingen, som ingen kände, ett offer för en obotlig bröståkomma. på ett torftigt läger och räknade tidens långsamma gång.

Sorg och sjukdom hade undergrävt hans helsa och blekt den forne studentens ungdomsfriska kinder.

Hans föräldrar hade dött i fattigdom och sjelf hade han fallit offer för en okänd fiendes hat, som förstätt att

för den så förhoppningsfulle unge mannen stänga hvarje väg till oberoende.

Och han hade ej haft krafter nog för att upptaga striden med den mäktige fienden, hvilken aldrig blef synlig, men hvars skadande hand mötte honom öfver allt.

Full af förtviflan öfver felslagna förhoppningar, flydde han verlden och af den sista återstoden af hvad han egde, köpte han den lilla hyddan vid stranden långt ut i skärgården.

Här lefde han fulkomligt skild från livets buller, väntande sitt säkra slut.

Men så vaknade inom honom en ousäglich längtan att få återse sin enda älskade, för hvars skull han fått lida så mycket.

Den bräcklige, mot grafven stapplande, egde dock icke kraft att lemna sin ensliga vrå bland skäreu.

Men som en drunknande, hvilken griper efter ett strå, grep han efter den enda möjligheten och skref till Gabriella.

Om hon eger en enda gnista af den forna kärleken i sitt hjerta qvar, så skall hon komma tänkte han.

Men långsamt skredo timmarne för den på sjukbädden sig vridande och ångestfullt på sin älskade väntande främlingen.

Men en afton kort före solens nedgång, släppte fiskarehustrun, som skötte honom, in en högväxt, smärt, djupt beslöjad dam.

Den sjuke försökte resa sig upp från sitt läger, men damen störtade fram, under ett rop af ousäglich smärta, och kastade sig på knä vid sidan af bädden.

Men från den sjukas läppar utbröt ett jubel.

Tre dagar derefter var allt förbi. Främlingen hade återvändt till sitt hemland.

Men vid det kallnade stoftet fälde den olyckliga Gabriella sorgens heta tårar — — —.

Djupt rörd och med tårar hade jag lyssnat till den gamlas sorgliga berättelse och med vördnad tryckte jag vid afskedet mina läppar mot den hand hon räckte mig.

Att jag vid mitt förnyade besök ute i skärgården från Vingelsö, äfven begaf mig till den plats der korset reste sig öfver främlingens graf, är helt naturligt.

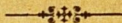
Men nu fann jag i stället för en, två kullar.

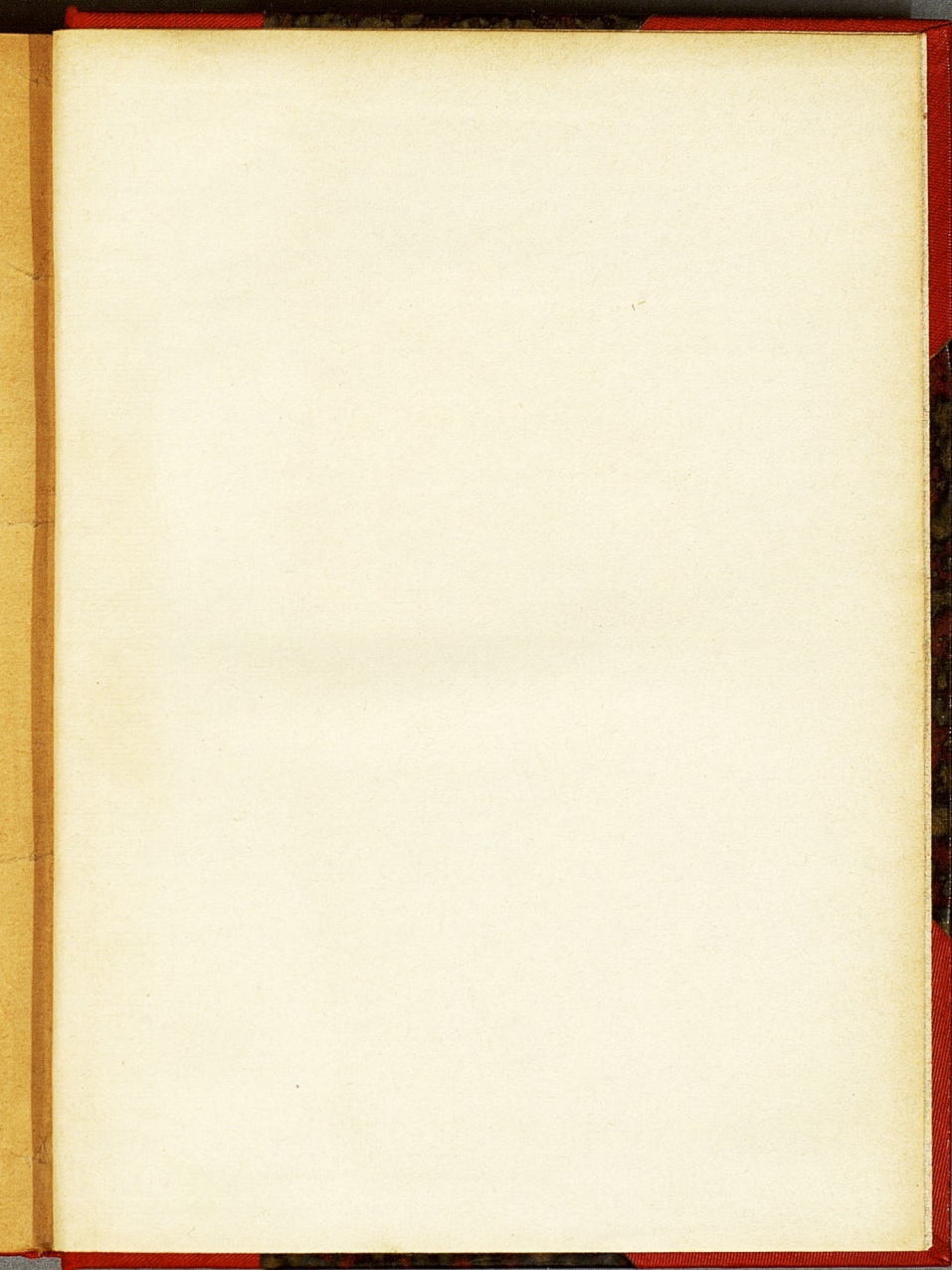
Den lilla stugan vid stranden var tom och den tår jag fälde innebar både saknad och tacksamhet.

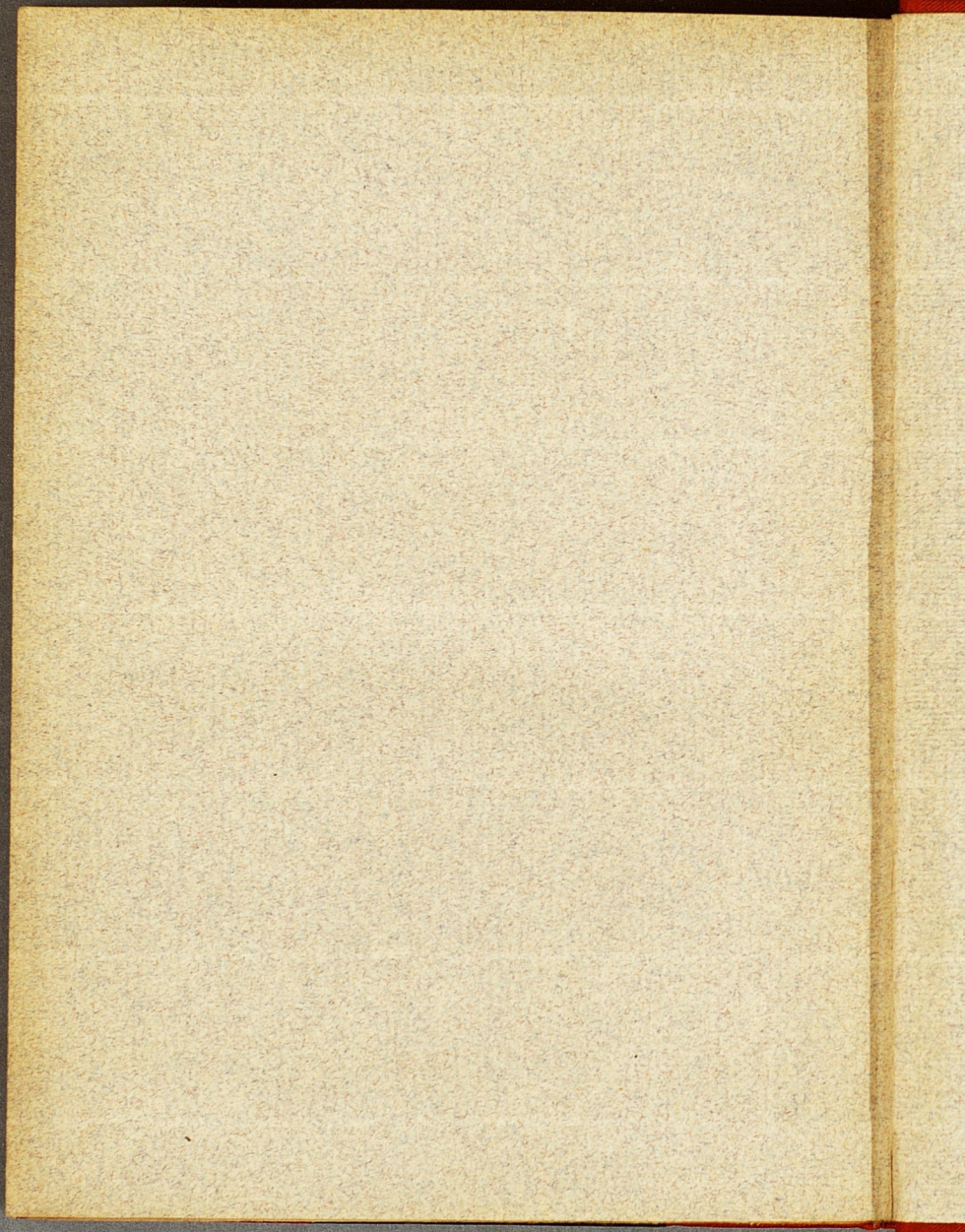
Tacksamhet därför att ett lif, rikt på sorg ändtligen fått slockna.

Jag förmodar att ingen mer än jag vet hvem som slumrar under kullen derute, bland de ödsliga skären, vid sidan af främlingens graf.

Slut.

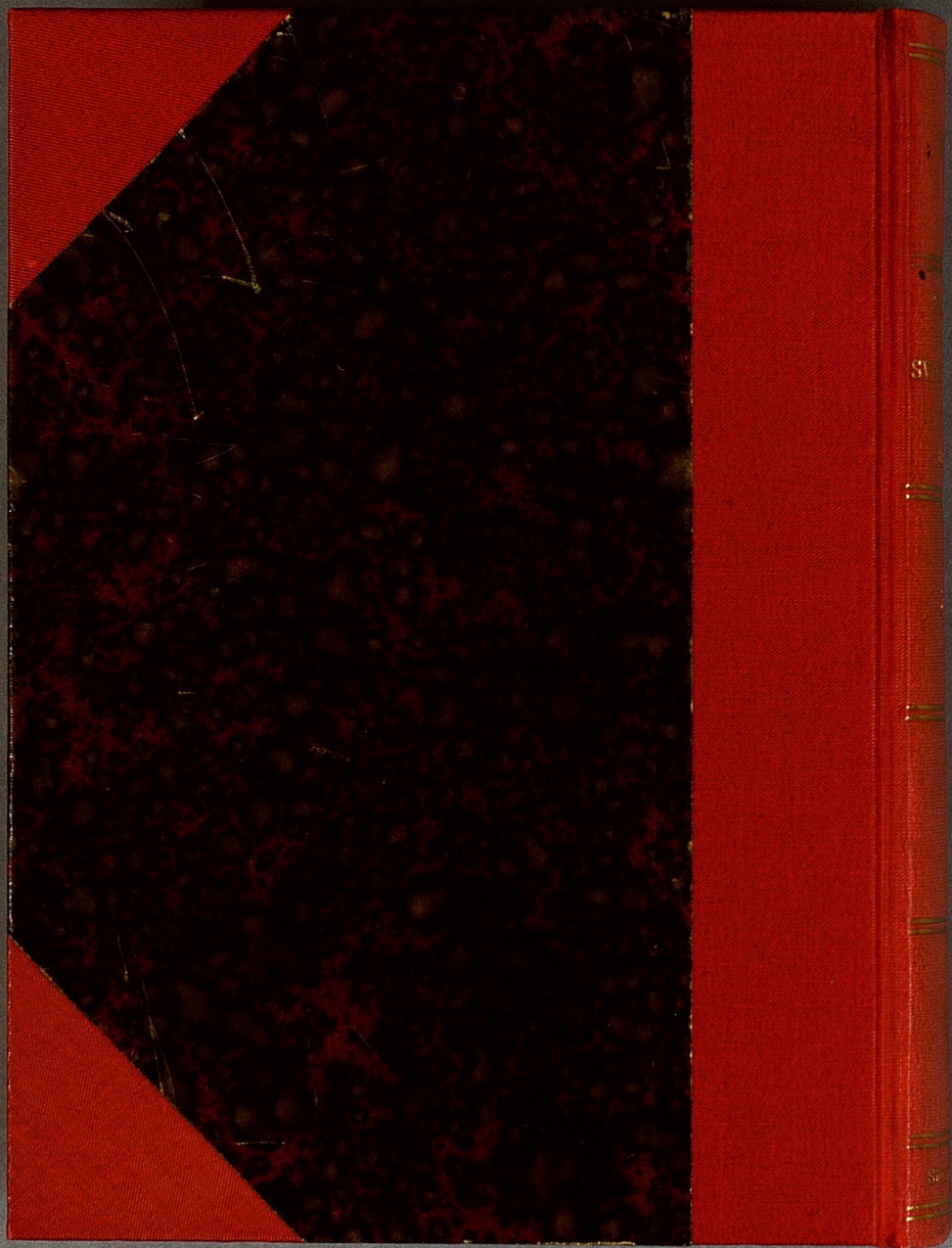

National Library
of Sweden

60001000051694

www.books2ebooks.eu